

ПОЛОЖЕННЯ
про попередню експертизу дисертацій,
що подаються на здобуття наукового ступеня
доктора філософії чи доктора наук

Умань-2015

I. Загальні положення

1.1. Положення встановлює порядок проведення попередньої експертизи дисертацій в Уманському національному університеті садівництва (далі УНУС), поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії чи доктора наук.

1.2. Проведення попередньої експертизи дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії чи доктора наук в УНУС, здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (№1556-V-ІІ від 1.07.2014р.), Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 14 вересня 2011р. № 1059.

II. Порядок проведення попередньої експертизи дисертацій

2.1. Дисертації, виконані аспірантами, докторантами та здобувачами УНУС, а також підготовлені аспірантами, докторантами та здобувачами з інших вищих навчальних закладів та наукових установ і рекомендовані до захисту в спеціалізованих вчених радах УНУС, проходять в університеті попередню експертизу на фахових семінарах.

2.2. Фахові семінари створюються на базі профільних кафедр. Персональний склад фахового семінару затверджуються проректором з наукової та інноваційної діяльності.

2.3. Організація проведення фахових семінарів та керівництво ними покладається на голову семінару.

2.4. Для ініціювання процедури попередньої експертизи дисертаційної роботи аспірант (докторант, здобувач – далі дисертант) подає у відділ аспірантури і докторантури УНУС пакет документів:

- Заяву на ім'я проректора з наукової та інноваційної діяльності про прийняття дисертації до розгляду з візою наукового керівника (консультанта).
- Посвідчення про складання кандидатських іспитів за формою, визначеною Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 309 (для здобувачів наукового ступеня доктора філософії).
- Відгук наукового керівника (наукового консультанта) з оцінкою здобувача та його діяльності у процесі підготовки дисертації, засвідчений печаткою за основним місцем роботи наукового керівника (наукового консультанта).
- Дисертацію, оформлену згідно зі встановленими вимогами, в кількості примірників, необхідних для рецензування.
- Автореферат дисертації, оформлений згідно зі встановленими вимогами, в кількості примірників, необхідних для рецензування.

- Перераховані в авторефераті монографії, авторські свідоцтва (копії), статті (копії), тези доповідей та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл (копії).
- Автореферат захищеної здобувачем кандидатської дисертації чи доктора філософії (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).
- Примірник захищеної кандидатської дисертації чи доктора філософії (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

2.5. Дисертанти з інших навчальних закладів та наукових установ, які планують захищатися в спеціалізованих вчених радах УНУС, подають пакет документів на ім'я голови відповідної спецради (у відповідності до вимог Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 14 вересня 2011 р. № 1059). Ініціювання процедури попередньої експертизи дисертаційної роботи здійснює комісія спецради. Попередній розгляд дисертації проходить на фаховому семінарі з участю членів спеціалізованої вченої ради.

2.6. Проректор з наукової та інноваційної діяльності після ознайомлення передає за профілем дисертації пакет документів голові відповідного фахового семінару. Голова семінару готує проект розпорядження за необхідності, залучаючи інших фахівців. У проекті розпорядження зазначаються: рецензенти (фахівці за профілем дисертації); склад комісії, яка готує проект висновку по дисертаційній роботі. До комісії з підготовки зазначеного висновку, окрім голови семінару, обов'язково входять секретар, рецензенти роботи, а за потреби й інші фахівці. Завізоване проректором з наукової та інноваційної діяльності розпорядження, доводиться до відома учасників фахового семінару та залучених фахівців. Оголошення про апробацію дисертації на фаховому семінарі оприлюднюється за сім днів до засідання у навчальних корпусах на паперових носіях та в електронному вигляді – на сайті університету.

2.7. Рецензенти після ретельного вивчення дисертаційної роботи, автореферату, публікацій та документів, що підтверджують впровадження й апробацію отриманих дисертантом результатів, не пізніше як за 10 днів подають голові семінару письмові рецензії, в яких чітко і конкретно зазначають позитивні і негативні сторони дисертації, наводячи аргументовані висновки щодо:

- актуальності теми дослідження та її зв'язку з науковими програмами, планами, темами;
- особистого внеску дисертанта в отримання наукових результатів;
- ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій;
- ступеня наукової новизни результатів дисертаційного дослідження;
- повноти опублікування основних положень дисертації;
- теоретичного та практичного значення отриманих результатів і рекомендацій щодо їх використання;
- оцінки структури дисертації, мови та стилю викладення;
- відповідності дисертації паспорту спеціальності, за якою вона подається до захисту.

У рецензії наводяться критичні зауваження до дисертації і однозначний висновок: рекомендувати чи не рекомендувати рецензовану роботу до подання у спеціалізовану вчену раду до захисту. Рецензія повинна містити підпис рецензента і дату.

2.8. Комісія готує проект висновку семінару по дисертаційній роботі.

2.9. Попередній розгляд дисертації відбувається на відкритому засіданні фахового семінару, яке вважається правочинним за присутності на ньому не менше половини членів семінару, у тому числі не менше чотирьох докторів наук, які є фахівцями за профілем дисертації. Якщо один з рецензентів відсутній з поважної причини, то розгляд дисертації може відбутися за умови його позитивної рецензії. У цьому разі на засіданні оголошують рецензію відсутнього рецензента. Розгляд дисертації не проводиться, якщо: одночасно відсутні голова і заступник голови, відсутні два рецензенти; відсутній рецензент, який подав негативну рецензію на дисертацію.

2.10. Обговорення дисертаційної роботи відбувається у традиційному порядку:

- на початку семінару секретар роздає складений комісією проект висновку по дисертаційній роботі;
- за наявності кворуму голова семінару (головуючий) доводить до відома присутніх порядок денний засідання, секретар семінару повідомляє дані про дисертанта (прізвище, ім'я та по батькові; дату і місце народження; освіту; стаж і місце роботи, навчання в аспірантурі, докторантурі чи прикріплення здобувачем; теперішній статус дисертанта); де, ким і коли затверджено тему дисертації; дані про наукового керівника (консультанта); інформацію про складені кандидатські іспити та інші документи.
- дисертант виголошує доповідь з використанням мультимедіа та роздаткових матеріалів. Тривалість доповіді становить не більше 20 хвилин для здобувачів наукового ступеня доктора філософії і не більше 40 хвилин для здобувачів наукового ступеня доктора наук. У доповіді мають бути відображені ключові положення дослідження, що виносяться на захист, наводиться відповідна аргументація, пояснення зроблених дисертантом висновків та розрахунки ефективності впровадження;
- присутні на засіданні фахового семінару задають запитання з метою роз'яснення окремих положень та висновків дисертаційної роботи, на кожне з яких дисертант надає відповіді;
- голова семінару надає слово науковому керівнику (консультанту) або секретар зачитує засвідчений його підписом відгук – у разі відсутності керівника (консультанта) на засіданні;
- виступають рецензенти;
- дисертант відповідає на зауваження рецензентів;
- відбувається обговорення дисертаційної роботи, в якому можуть взяти участь всі присутні на засіданні;
- дисертанту надається прикінцеве слово;
- ставиться на відкрите голосування висновок по дисертаційній роботі («рекомендувати дисертацію до подання в спеціалізовану вчену раду для

захисту чи не рекомендувати дисертацію до подання в спеціалізовану вчену раду»).

Рішення по дисертаційній роботі вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів семінару.

2.11. Засідання фахового семінару оформляється протоколом, в якому зазначаються:

- прізвища та ініціали всіх присутніх із зазначенням наукового ступеня, вченого звання, посади та наукової спеціальності;
- порядок денний;
- відомості про дисертанта: прізвище, ім'я, по батькові, навчання в аспірантурі (докторантурі), прикріплення здобувачем, тема дисертації, науковий ступінь, на який претендує здобувач, шифр і назва спеціальності;
- дані про наукового керівника (консультанта);
- ким і коли затверджено тему дисертації;
- відомості про рецензентів;
- коротка інформація про доповідь дисертанта;
- виклад запитань присутніх і відповіді дисертанта;
- виступ наукового керівника (консультанта);
- виклад виступів рецензентів і присутніх;
- відповіді дисертанта на зауваження рецензентів та присутніх;
- інформація про проект висновку і хід його обговорення;
- висновок фахового семінару по дисертації;
- підсумок відкритого голосування.

Протокол підписується головою семінару (головуючим) та секретарем.

2.12. Як витяг з протоколу засідання фахового семінару готується на затвердження ректором висновок університету про наукову і практичну цінність дисертації. У висновку обов'язково зазначаються:

- актуальність теми та її зв'язок із планами науково-дослідних робіт і програм університету.
- формулювання наукової задачі (проблеми), нове вирішення якої отримано в роботі;
- конкретна особиста участь автора в одержанні наукових результатів.
- ступінь обґрунтованості запропонованих здобувачем положень, висновків та рекомендацій.
- основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості.
- наукове й практичне значення роботи.
- повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та конкретний персональний внесок здобувача до всіх наукових праць, опублікованих із співавторами.
- апробація результатів дослідження.
- оцінка мови та стилю дисертації.

- загальний висновок, в якому зазначається рекомендація роботи щодо її розгляду в спеціалізованій вченій рад

Висновок чинний упродовж одного року з дня його затвердження.